

Kultur- och
fritidsnämnden

Yttrande - Handlingsplan 2017 regional kulturverksamhet - Kulturplan Sörmland 2015-2017

Förslag till beslut

Yttrande godkänns och skickas till Landstinget Sörmland.

Sammanfattning

Kultur- och fritidsnämnden i Eskilstuna kommun har fått en möjlighet att lämna ett yttrande på Handlingsplan 2017 – Kulturplan Sörmland 2015-2017. Yttrandet ska lämnas till Landstinget Sörmland senast den 23 september 2016.

Handlingsplanen omfattar verksamheter inom; teater, dans, musik, museum, arkiv, konst- och kulturfrämjande, film, hemslöjd, bibliotek och Ung kultur.

I planen lyfts det fram att mål inte alltid kan vara exakt mätbara, vilket är befriande. Däremot behöver ändå det ändå finnas ambitioner och bedömningar i form av delmål till de mål som finns i den övergripande planen. Beroende på vem som ska kunna ta del av planen behöver ordval och formuleringar ses över. Det behöver också bli tydligare vad eller vilka som avses när olika begrepp används. Som exempel kan nämnas barn och unga, äldre, alla och civilsamhället. När det gäller professionell teater-, dans och musikverksamhet behöver det finnas fler mål som leder till ett eget musicerande och kommunernas musik- och kulturskolor borde finnas med som samarbetspartners. Planen behöver också kompletteras med hur utvecklingen inom de olika delarna ska finansieras och av vem.

Ärendebeskrivning

Landstinget Sörmland fastställde Kulturplan Sörmland 2015-2017 av nämnd och landstingsfullmäktige i november 2014. Kulturplanen beskriver en målbild för länets kulturliv, riktlinjer samt prioriterade områden för den regionala kulturverksamheten. Planen är treårig och den kompletteras med ettåriga handlingsplaner.

Kultur- och fritidsnämnden i Eskilstuna kommun har fått en möjlighet att lämna ett yttrande på Handlingsplan 2017 – Kulturplan Sörmland 2015 – 2017. Yttrandet ska

lämnas till Landstinget Sörmland senast den 23 september 2016. Handlingsplan 2017 har sin utgångspunkt i:

- Gemensamma regional utvecklingsområden
- Professionell teater-, dans-, och musikverksamhet
- Regional museiverksamhet
- Regional arkivverksamhet
- Konst- och kulturfrämjande verksamhet
- Filmkulturell verksamhet, särskild inriktning på barn och unga
- Hemslöjdsfrämjande verksamhet 2017
- Regional biblioteksverksamhet
- Unga kulturyttringar
- Tvärsektoriella perspektiv i kulturplanen
- Samverkan och samråd avseende kulturplanen i länet

Yttrande

Mål

Kultur- och fritidsnämnden i Eskilstuna har tagit del av Handlingsplan 2017 som kompletterar Kulturplan Sörmland 2015-2017. En handlingsplan som kompletterar en övergripande kulturplan förväntas vara konkret och bidra till att förtydliga vad som ska göras, svara på frågan varför vissa aktiviteter valts ut kopplat till kulturplanen samt beskriva vad aktiviteterna ska bidra till. Förvisso är inte allt mätbart när det gäller kultur vilket också fastslås i planen men det behöver finnas ambitioner och bedömningar i form av delmål till de mål som finns i den övergripande planen. Ett exempel är under Regional teater-, dans-, och musikverksamhet – Scenkonst Sörmland:

- *Fortsätta arbeta strategiskt och medvetet med interkultur, genus, jämställdhet och tillgänglighet i produktioner/projekt för att säkerhetsställa människors och gruppers inkludering.*

Vad ska mätas och vilken metod ska användas för att visa på att människor och grupper är inkluderade? Är det upphovspersonerna, utövarna eller de som ser resultatet som ska mätas/bedömas? Hur ska det se ut för att målet ska vara uppnått? Vilka kartläggningar finns idag att jämföra utvecklingen med framöver? Nämnden föreslår att Handlingsplan 2017 kompletteras med mätbara/bedömningsbara kriterier.

I målbilden för Sörmlands kulturliv står det att: *Barn och ungas rätt till kultur ska särskilt prioriteras*, vilket är en bra prioritering. För att på ett positivt sätt förstärka den prioriteringen finns ett avsnitt om FN:s barnkonvention. Där hänvisas det till artikel 12 och 31. Artikel 12 tillhör en av de fyra grundprinciperna som alltid ska beaktas och det vore bra om de övriga tre också finns med vilka är artikel 2, 3 och 6.

Under målbilden står: *Därför vill vi att Sörmlands regionala kultur:*

- *Ska möta människor i hela länet och bjuda in till delaktighet i kulturlivet.*

Ordet delaktighet kan ibland uppfattas som ”luddigt”. Det definierar inte i vilken grad människor i länet kan påverka kulturlivet. Därför kan delaktighet i det här sammanhanget bytas ut mot kunna påverka eller kunna delta för att få det tydligare.

Begrepp/språk

Handlingsplan 2017 innehåller många begrepp och ibland hela formuleringar som inte är helt lätta att förstå. Av den anledningen vore det bra om det framgår till vem/vilka planen riktar sig till. Är det enbart ett internt dokument som ska användas av de som redan är införstådda med planen eller är det tänkt att även allmänheten ska kunna förstå den. Exempel på svåra ord/formuleringar är; interkommunalt, interregionalt, kulturella infrastrukturer, representation i kroppslighet, immateriellt kulturarv och revitalisera. I avsnittet om regional biblioteksverksamhet står det: *Samordna en mediesamverkanprocess genomförd av interkulturellt förhållningssätt och utforskar normkreativa arbetssätt som stärker ett flerspråkigt och tillgängligt mediebestånd i Sörmland.* För att kunna läsa och förstå den meningen gäller det att vara ordentligt insatt i begreppen. Om handlingsplanen ska vara läsbar och tillgänglig för fler än de närmast berörda behöver ordval och formuleringar ses över.

I dokumentet används ordet funktionshinder. Det ska ändras till funktionsnedsättning. En person kan ha funktionsvariationer eller en/flera funktionsnedsättningar. Det är omgivningen som skapar hindret.

I olika sammanhang står begreppet alla. Som exempel kan nämnas: *Sörmlands museums nya hus – med, för och om alla.* Det vore bra med en definition vilka alla är. Hur ska det säkerställas att alla får ta del av Sörmlands museum? Förutom det som inkluderas i diskrimineringsgrunderna så kan det finnas geografiska och ekonomiska hinder för att ta del av museet.

Det finns många bra insatser för målgruppen äldre i Handlingsplan 2017. Kultur kan kopplas till främjande av folkhälsan vilket även Eskilstuna kommun arbetar med. Det vore bra om det blev tydligt vad som menas med äldre. Utgångspunkten kan vara ålder, särskilt boende/geografisk tillhörighet eller funktionsvariationer.

På flera ställen hänvisas det till referensgrupper och delaktighet på olika sätt med civilsamhället. För att få en bredd på kulturarbetet i länet behövs en representation från olika grupperingar utifrån jämställdhet, jämlikhet samt ur ett socioekonomiskt- och geografiskt perspektiv. För att veta vilka som ges möjlighet att påverka hur kulturarbetet bedrivs i länet vore det bra om det beskrevs vilka som representerar referensgrupperna och civilsamhället.

I dokumentet används begreppet medborgare. Alla som bor och är aktiva i regionen är inte nödvändigtvis medborgare men däremot invånare. Därför föreslås att medborgare ändras till invånare.

Professionell teater-, dans- och musikverksamhet

Avsnittet har väldigt få mål som berör invånarnas eget musicerande. Det är mer fokus på att konsumera musik det vill säga vara publik än att själv få utöva.

Länets musik- och kulturskolor nämns inte i handlingsplanen vilket borde vara naturligt i ett dokument som lyfter fram vikten av ett interkommunalt, interregionalt och internationella samarbeten.

Under rubriken tillgänglighet står det att konserter av hög kvalitet ska erbjudas inom äldreomsorgen. Vad som menas med hög kvalitet är väldigt personligt och det behöver förklaras vad som avses i det här dokumentet.

Regional museiverksamhet

I avsnittet om samtidskonst står det: "*en festival för barn och unga i alla åldrar*". Meningen ger två signaler, dels att den är till för barn och unga och dels att den är till för alla åldrar. Ett förslag är att definiera åldern för de barn och unga som festivalen riktar sig till. Ex: en festival för barn och unga 0-18 år. I Handlingsplan för 2017 behöver det på flera ställen beskrivas vilka barn och unga som menas. Riktas verksamheten till både flickor och pojkar oavsett ålder, etnisk bakgrund, funktionsförmågor och socioekonomisk bakgrund.

Svenskt barnbildarkiv ligger under regional museiverksamhet och föreslås flytta till regional arkivverksamhet. I det här avsnittet används begreppet *nyanlända flyktingbarn*. I stället för flyktingbarn kan det stå: barn på flykt.

Regional bibliotekverksamhet

Texten som handlar om det interregionala utvecklingsarbetet *Löpa linan ut*, föreslås kompletteras med att det är en satsning utifrån Barnkonventionen.

Underrubriken **Arenor och samarbete** bör ändras till **Nya arenor och samarbeten** så att det står lika under alla kulturområden.

Under Arenor och samarbeten står det: *Främja folkbibliotekens samarbete, verksamhetsutveckling och kvalitet genom fortsatta trelänssamverkan...* Ett bra samarbete som förtjänas att bli omnämnt De som samarbetar är de tre större folkbiblioteken Eskilstuna, Västerås och Örebro tillsammans med läns- och regionsbiblioteken samt högskola- och universitetsbiblioteken.

När det gäller målet att stärka folkbibliotekens kompetens och biblioteksrummets betydelse som fysiskt rum i samhället för social inkludering och demokrati vore det bra med ett exempel som kan förtydliga målet.

I ett mål står det att folkbiblioteken ska stimuleras att bli flerspråkiga arenor. Istället för arenor föreslås verksamheter och aktiviteter.

Under litteraturfrämjande står det: *Sörmländska ordkonstnärer*. Det vore bra om det står: författare och ordkonstnärer.

Unga kulturyttringar

I texten står det att det är en heterogen grupp människor som ägnar sig och efterfrågar graffiti som konstform. Beskriv gärna den heterogena gruppen så att det blir tydligt till vem/vilka satsningen riktas till.

Finansiering

I planen finns det förväntningar på samarbeten mellan olika parter. Det behöver förtydligas vilka roller de olika parterna ska ha och hur utvecklingen inom de olika delarna ska finansieras och av vem.

Konsekvenser för hållbar utveckling och en effektiv organisation

Handlingsplan 2016 kan stärka en mer likvärdig tillgång till kultur om perspektiven som utgår från diskrimineringsgrunderna samt att ett socioekonomiskt- och geografiskt perspektiv inkluderas.

KULTUR- OCH FRITIDSFÖRVALTNINGEN

Eva Königsson
Förvaltningschef

Lena Klintberg
Utvecklare

Beslutet skickas till:

Landstinget Sörmland